Η ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛΟΥ - «Τα αίτια της σύγχρονης ποικιλόμορφης κρίσης»

Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αδελφοί

Με δέος ανέρχομαι τις βαθμίδες του ιερού τούτου βήματος δια να ομιλήσω ενώπιον του Ιερού Σώματος της Ιεραρχίας της καθ' Ελλάδα Αγιωτάτης του Χριστού Εκκλησίας και να εκθέσω τους προβληματισμούς και τις ανησυχίες μου δια το θέμα το οποίον ανετέθη εις την ελαχιστότητά μου υπό της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου με τον τίτλον «**Τα αίτια της σύγχρονης ποικιλόμορφης κρίσης».**

Αισθάνομαι ειλικρινά πολύ μικρός, απευθυνόμενος εις πολιούς Αρχιερείς με έτη πολλά εις την αρχιερατική διακονία και ευθύνη, με ικανότητες και γνώσεις και εμπειρία, από τις οποίες πόρρω απέχω. Αισθάνομαι λοιπόν την ανάγκη να ευχαριστήσω τον Μακαριώτατο Πρόεδρο και τα μέλη της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου δια την επιδειχθείσα προς εμέ εμπιστοσύνη και καλούμαι αυτή την ώρα να αναμετρηθώ με την ευθύνη μου.

Θέλω επίσης από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω τους Σεβασμιωτάτους αδελφούς μετά των οποίων συνεργασθήκαμε δια τον καταρτισμό των βασικών συνιστωσών της παρούσης εισηγήσεως ήτοι τους Σεβασμιωτάτους αδελφούς Φθιώτιδος κ. Νικολάο, Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικολάο, καθώς και τους Σεβ. Ζακύνθου Χρυσόστομο, Ναυπάκτου κ. Ιερόθεο και Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο.

Το θέμα είναι πολύ μεγάλο, ενώ οι καταστάσεις τις οποίες διερχόμεθα είναι όντως κρίσιμες. Ένα μεγάλο μέρος του λαού έχει την αίσθηση ότι έχουμε ήδη αργήσει να μιλήσουμε και με αγωνία αναμένει το λόγο της Εκκλησίας. Οι ευθύνες μας είναι πολύ μεγάλες.

Καλούμεθα επίσης να μιλήσουμε σε μια εποχή κατά την οποία υπάρχουν δυνάμεις στον τόπο μας, οι οποίες επιτίθενται μετά μανίας εναντίον της Εκκλησίας και προσπαθούν να την οδηγήσουν στο περιθώριο της ζωής του τόπου μας. Όπως ορθότατα σημειώνει άγιος αδελφός: «Αυτό που ζει ο κόσμος στην περίοδο αυτή δεν το έζησε ποτέ κατά το παρελθόν. Αυτό που συμβαίνει στην πατρίδα μας είναι πρωτόγνωρο και συνταρακτικό. Μαζί με την πνευματική, κοινωνική και οικονομική κρίση συμβαδίζει και η πάσης φύσεως ανατροπή»[1].

Πρόκειται για προσπάθεια εκρίζωσης και εκθεμελίωσης πολλών παραδεδομένων, τα οποία μέχρι τώρα θεωρούνταν αυτονόητα για τη ζωή του τόπου μας. Από κοινωνικής πλευράς επιχειρείται μία ανατροπή δεδομένων και δικαιωμάτων και μάλιστα με ένα πρωτοφανές επιχείρημα.

Τα απαιτούν τα μέτρα αυτά οι δανειστές μας. Δηλώνουμε δηλαδή ότι είμαστε μία χώρα υπό κατοχή και εκτελούμε εντολές των κυριάρχων-δανειστών μας. Το ερώτημα το οποίο γεννάται είναι εάν οι απαιτήσεις τους αφορούν μόνον οικονομικά και ασφαλιστικά θέματα η αφορούν και την πνευματική και πολιτιστική φυσιογνωμία της Πατρίδος μας.

Το ιστορικό της κρίσεως

Η οικονομική κρίση η οποία ταλαιπωρεί και δυναστεύει τη χώρα μας είναι η κορυφή του παγόβουνου. Είναι συνέπεια και καρπός μιας άλλης κρίσης την οποία θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε.

Η οικονομική κρίση είναι παγκόσμια, αλλά και τοπική. Θέλω λίγο να σταθώ στην παγκοσμιότητα αυτής της κρίσης. Στο κατά πόσον δηλαδή είναι κρίση που πηγάζει από συγκεκριμένες λαθεμένες οικονομικές επιλογές η είναι κατασκευασμένη, δηλαδή μια κρίση-εργαλείο, που αποβλέπει σε άλλους σκοπούς. Μια κρίση που αποβλέπει σε ένα παγκόσμιο έλεγχο.

Μια προσεκτική ματιά στην όλη δομή της «κρίσης» οδηγεί τη σκέψη προς το δεύτερο. Είναι μια **κρίση-εργαλείο** η οποία οδηγεί στον έλεγχο των πάντων. Ασφαλώς υπάρχουν και οι ανθρώπινες αδυναμίες και τα ανθρώπινα λάθη και οι εσφαλμένοι χειρισμοί. Όλα αυτά όμως

αξιοποιούνται προκειμένου να επιτευχθεί το σχέδιο.

Μια ματιά στο τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκαν τα πράγματα στον τόπο μας δημιουργεί την βεβαιότητα, ότι εφαρμόστηκε ένα οργανωμένο σχέδιο με την συμμετοχή πολιτικών δυνάμεων του τόπου μας, το οποίο μας οδήγησε στη σημερινή αιχμαλωσία της πατρίδος μας σε αλλότριες δυνάμεις, οι οποίες επιβάλλουν τον δικό τους τρόπο διακυβέρνησης και με τα εδώ όργανά τους, επιχειρούν να αλλοιώσουν την πολιτισμική ταυτότητα του τόπου μας.

Ο κάθε λογικός άνθρωπος διερωτάται: Γιατί δεν πήραμε νωρίτερα όλα αυτά τα δύσκολα μέτρα, που σήμερα χαρακτηρίζονται αναγκαία. Όλες αυτές τις παθογένειες της κοινωνίας και της οικονομίας που σήμερα επιχειρούμε με βίαιο τρόπο να αλλάξουμε, γιατί δεν τις αλλάξαμε στην ώρα τους;

Γιατί έπρεπε να φθάσουμε μέχρις εδώ; Τα πρόσωπα στην πολιτική σκηνή του τόπου μας είναι, εδώ και δεκαετίες, τα ίδια. Πως τότε υπολόγιζαν το πολιτικό κόστος, γνωρίζοντας ότι οδηγούν τη χώρα στη καταστροφή και σήμερα αισθάνονται ασφαλείς, γιατί ενεργούν ως εντολοδόχοι; Σήμερα γίνονται ριζικές ανατροπές για τις οποίες άλλοτε θα αναστατωνόταν όλη η Ελλάδα και σήμερα επιβάλλονται χωρίς σχεδόν αντιδράσεις.

Ας δούμε λίγο και σε τοπικό επίπεδο την κρίση.

Η οικονομική μας κρίση με πολύ απλά λόγια οφείλεται στη διαφορά μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης. Στον αργό ρυθμό της παραγωγής που επιτυγχάνουμε απέναντι στο υψηλό βιοτικό επίπεδο που μάθαμε να ζούμε. Όταν όσα καταναλώνουμε είναι πολύ περισσότερα από όσα παράγουμε, τότε το οικονομικό ισοζύγιο γέρνει προς την πλευρά των εξόδων.

Η χώρα μας για να αντεπεξέλθει, αναγκάζεται να δανείζεται με την ελπίδα ότι το διαταραγμένο ισοζύγιο θα ανακάμψει. Όταν αυτό δεν γίνεται και οι δανειστές απαιτούν την επιστροφή των δανεισθέντων συν τόκω, τότε φθάνουμε στην κρίση και στην χρεωκοπία.

Είναι και άλλες χώρες που ευρίσκονται σε δεινή οικονομική θέση και λαμβάνουν σκληρά

οικονομικά μέτρα, δεν ευρίσκονται όμως στην ίδια ανυποληψία στην οποία ευρίσκεται η χώρα μας.

Πρόκειται για ένα διεθνή διασυρμό και χλευασμό της πατρίδας μας και των κατοίκων της, που τραυματίζει την εθνική μας αξιοπρέπεια. Ακούσαμε από ομογενείς ότι έφθασαν στο σημείο να ντρέπονται να δηλώνουν ότι είναι Έλληνες, διότι αυτή η πληροφορία προκαλούσε τον χλευασμό των συνομιλητών τους.

Η αιτία του διασυρμού οφείλεται στα ψευδή στοιχεία, τα οποία έδιναν στην παγκόσμια κοινότητα και στα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα οι υπεύθυνες -υποτίθεται- ελληνικές κυβερνήσεις. Μια συνειδητή προσπάθεια εξαπάτησης, την οποία εάν έκανε ένας απλός έλληνας πολίτης απέναντι στο ελληνικό δημόσιο, θα οδηγείτο σε δικαστική κρίση και καταδίκη. Μια τέτοια συμπεριφορά εξέθεσε διεθνώς τη χώρα μας, τραυμάτισε καίρια την αξιοπρέπειά της και μας ευτέλισε ως λαό στη διεθνή κοινότητα.

Είναι προφανές ότι τέτοιες συμπεριφορές προέρχονται από ανθρώπους διεφθαρμένους, οι οποίοι υποτάσσουν στο ατομικό συμφέρον και στην ιδιοτέλεια τους, την οικονομία αλλά και την αξιοπρέπεια ενός ολόκληρου λαού. Δομικά στοιχεία αυτής της οικονομικής κρίσης είναι η διαφθορά των θεσμών, η διαφθορά της κοινωνίας και των επί μέρους πολιτών, καθώς και τα φαινόμενα της διαπλοκής. Όλα αυτά τα νοσηρά φαινόμενα, δείχνουν εν τέλει την αληθινή ποιότητα της κρίσης, η οποία είναι πνευματική και έχει σαν καρπό της την οικονομική.

Ήδη η δυσαναλογία μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης συνιστά όχι μόνον οικονομικό μέγεθος, αλλά πρωτίστως πνευματικό γεγονός. Σημείο πνευματικής κρίσης το οποίον αφορά τόσο την ηγεσία, όσο και το λαό. Μια ηγεσία που δεν μπόρεσε να σταθεί υπεύθυνα απέναντι στο λαό, που δεν μπόρεσε η δεν ήθελε να μιλήσει τη γλώσσα της αλήθειας, που πρόβαλε λαθεμένα πρότυπα, που καλλιέργησε τις πελατιακές σχέσεις, μόνο και μόνο γιατί είχε σαν στόχο την κατοχή και τη νομή της εξουσίας.

Μια ηγεσία που παγίδευσε το λαό δίδοντας οικονομικές παροχές χωρίς να υπάρχουν τα ανάλογα αποθέματα. Μια ηγεσία που γνώριζε την κατάσταση της οικονομίας της χώρας,

αλλά που εγκληματικά σιωπούσε. Μια ηγεσία που ουσιαστικά υπονόμευσε τα πραγματικά συμφέροντα της χώρας και του λαού.

Κι'από την άλλη ένας λαός που λειτούργησε ανεύθυνα. Που γνώριζε και άκουγε ότι οι παροχές τις οποίες του πρόσφερε η ηγεσία δεν προήρχοντο από την εγχώρια παραγωγή, από αποθέματα, αλλά από δάνεια. Ένας λαός που δεν αγωνίσθηκε για την προκοπή της χώρας, που ουδέποπτε πρόσεξε σχετικές προειδοποιήσεις, αλλά παραδόθηκε στην ευμάρεια, στον εύκολο πλουτισμό και στην καλοπέραση, επιδόθηκε στην κομπίνα και στην εξαπάτηση, που δεν προβληματίσθηκε για την αλήθεια των πραγμάτων, που στερημένος από ουσιαστική παιδεία δεν στάθηκε με κριτικό πνεύμα απέναντι στην εξουσία. Η αυθαίρετη απαίτηση δικαιωμάτων από συντεχνίες και κοινωνικές ομάδες με πλήρη αδιαφορία για την κοινωνική συνοχή οδήγησαν κατά το μεγαλύτερο μέρος στην σημερινή κατάσταση.

Η ουσία της πνευματικής κρίσης είναι η απουσία νοήματος ζωής και ο εγκλωβισμός του ανθρώπου στο ευθύγραμμο παρόν, δηλαδή ο εγκλωβισμός του στο εγωκρατούμενο ένστικτο. Ένα παρόν χωρίς μέλλον, χωρίς όραμα. Ένα παρόν καταδικασμένο στο ανιαρό και μονότονο. Η μετατροπή της ζωής σ' ένα χρονικό διάστημα ανάμεσα σε δύο ημερομηνίες, αυτές, της γέννησης και της ταφής, με άγνωστο το μεταξύ τους διάστημα. Σε μια τέτοια προοπτική το **α-σκοπο** συναγωνίζεται το **παρά-λογο** και τον αγώνα τον κερδίζει πάντα **τ ο τραγικό,**
όπως θαυμάσια επισημαίνει ο άγιος -πλέον- Ιουστίνος Πόποβιτς.

Όταν απευθύνεσαι σε νέους ανθρώπους και τους ερωτάς: «γιατί παιδί μου παίρνεις ναρκωτικά;» και σου απαντούν: «πέστε μου εσείς γιατί να μην πάρω; Δεν ελπίζω τίποτα, δεν περιμένω τίποτα, η μόνη μου χαρά είναι όταν τρυπάω την ένεση και ταξιδεύω» η όταν επισημαίνεις σε ένα νέο άνθρωπο ότι παίρνοντας ναρκωτικά θα πεθάνει και εκείνος σου απαντά με ένα τραγικό χαμόγελο: «εσείς δεν καταλαβαίνετε ότι εγώ παίρνω ναρκωτικά για να ζήσω» τότε αντιλαμβάνεσαι πόσο απίστευτα αληθινός και πόσο τραγικά επίκαιρος είναι ο Άγιος αυτός του Θεού άνθρωπος.

Επόμενο είναι μια ουσιαστική απουσία νοήματος της ζωής να την οδηγεί σε κατανάλωση, σε κυνήγι ευδαιμονίας, σε αναζήτηση εγωϊστικής απόλαυσης. Το άγχος της ανασφάλειας-μιας ανασφάλειας που είναι πλέον κατάσταση υπαρξιακή - κάνει τον άνθρωπο να ζει σε κλίμα πανικού.

Αυτή η απουσία νοήματος ζωής συνιστά την πιο ριζική, την προσωπική κρίση του ανθρώπου.

Σηματοδοτεί την υπαρξιακή του αποτυχία με όλες τις περαιτέρω τραγικές συνέπειες, την ανικανότητά του να αντισταθεί σε ο,τι τον ευτελίζει.

Έγινε πολύς λόγος στους έσχατους καιρούς για τη διαφθορά της δημόσιας ζωής και τη λεηλασία του κράτους. Η πάταξή της έγινε σημαία για τη διεκδίκηση της εξουσίας.

Το αποτέλεσμα ήταν μια βαθύτερη και μεγαλύτερη διαφθορά και μια κοινωνία ζωσμένη στο μαγγανοπήγαδο μιας πολιτικής χωρίς οράματα, που αδυνατεί να καταλάβει ότι η διαφθορά είναι πράξη απόγνωσης, ένα κυνήγι ευτυχίας σ' ένα κόσμο που θεοποίησε την κατανάλωση. Όταν δεν υπάρχει άλλο όραμα ζωής πέρα από την κατανάλωση, όταν η οικονομική δύναμη και η επίδειξή της γίνεται ο μόνος τρόπος κοινωνικής καταξίωσης, τότε η διαφθορά είναι ο μόνος δρόμος ζωής, διότι διαφορετικά, αν δεν είσαι διεφθαρμένος, είσαι ανόητος.

Το κυνήγι της κατανάλωσης, που πηγάζει από μια ζωή χωρίς νόημα, μετέτρεψε τον άνθρωπο από ελεύθερη προσωπικότητα σε γρανάζι μιας απρόσωπης μηχανής. Η οικονομία δεν υπηρετεί πλέον τον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος γίνεται απρόσωπο γρανάζι της οικονομίας, ο άνθρωπος έχει πλέον υποταχθεί σ'αυτήν. Το ερώτημα-δίλημμα του Ντοστογιέφσκι το βλέπουμε και σήμερα μπροστά μας. **Ελευθερία η ευτυχία;[1]**

Σήμερα ο άνθρωπος δικαίως τρέμει μήπως μειωθεί το εισόδημά του, αλλά δεν ανησυχεί το ίδιο για το έλλειμα παιδείας που αφορά τα παιδιά του και δεν αγωνιά για τον ευτελισμό του ανθρώπινου προσώπου. Είμαστε μια χώρα που ίσως δεν είναι ελεύθερη πια, μια χώρα που ίσως στην ουσία διοικείται από άλλους, που φαίνεται να εκχώρησε την εθνική της κυριαρχία στα χέρια ξένων, αλλά αυτό δεν μας νοιάζει πλέον. Άραγε θα συνετισθεί ο λαός μας, θα καταλάβει πόσο επικίνδυνη είναι αυτή η ώρα, γιατί κάποιοι την χρησιμοποιούν για να αλλοιώσουν την πνευματική ταυτότητα του, να τον καταστήσουν οριστικά ξένο με τις ρίζες και την παράδοσή του; Η συζήτηση και μόνο για την αφαίρεση του Σταυρού και από την σημαία της χώρας μας είναι ενδεικτική.

Ο Μέγας Ιεροεξεταστής, στο σχετικό έργο του Ντοστογιέφσκι, σχολιάζοντας τον πρώτο πειρασμό του Χριστού στην έρημο του λέγει: «Θέλεις να πας στον κόσμο και πηγαίνεις με αδειανά χέρια, με κάποια αόριστη υπόσχεση μιας ελευθερίας την οποία οι άνθρωποι με την απλοϊκότητά τους και την φυσική τους αμβλύνοια δεν μπορούν να καταλάβουν και που την φοβούνται... Βλέπεις όμως τις πέτρες σ'αυτή τη γυμνή και φλογισμένη έρημο; Κάμε τες ψωμιά και η ανθρωπότης θα σε ακολουθήσει σαν κοπάδι ευγνώμον και υποτακτικό».[1]

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της πνευματικής κρίσης είναι η κατάσταση της Παιδείας στον τόπο μας. Εδώ το πιο τραγικό είναι ότι οι υπεύθυνοι της Πολιτείας αδυνατούν να συλλάβουν την ουσία της. Η Παιδεία στον τόπο μας έχει πλέον τελειώσει. Το σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα διαστρέφει συστηματικά και συνειδητά το μαθητή, οι πνευματικοί άνθρωποι, αν υπάρχουν, σιωπούν, οι πνευματικές αξίες έχουν καταπέσει, τα πρότυπα έχουν χαθεί.

Για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές χρησιμοποιούμε συνήθως ένα ρήμα. Το ρήμα **«φορτώνω».** Φορτώνουμε τον υπολογιστή με δεδομένα. Η σημερινή εκπαίδευση **«φορτώνει»** τον εγκέφαλο των παιδιών μας με ύλη. Το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί αγωνίζονται να τελειώσουν την ύλη. Αυτός είναι ο πρώτος και ο ύψιστος στόχος. Ο μαθητής, σαν πρόσωπο, είναι απών από αυτή την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα παιδιά μας μέσα στο Γυμνάσιο και το Λύκειο περνούν τα κρισιμότερα χρόνια της ζωής τους και το σημερινό σχολείο είναι απολύτως αδιάφορο για τον μαθητή σαν πρόσωπο, για την ψυχή του. Το σημερινό σχολείο τεμαχίζει την προσωπικότητα του μαθητή, τον ακρωτηριάζει οντολογικά και τον διαστρέφει έχοντάς τον μεταποιήσει σε ηλεκτρονικό υπολογιστή στον οποίο το μόνο που έχει να προσφέρει είναι να τον «φορτώνει», έτσι του έχει αχρηστεύσει και την κριτική ικανότητα. Τα παιδιά μας μεγαλώνουν σήμερα μόνο «σοφία και ηλικία», αλλά όχι «και χάριτι»[1] και αυτό είναι το δράμα τους.

Με μια τέτοια στάση το σύνθημα του σημερινού Υπουργείου Παιδείας, **«πρώτα ο μαθητής»,** μόνον σαν κακόγουστο αστείο μπορεί να ηχήσει η σαν πικρή ειρωνεία απέναντι στο πρόσωπο του μαθητή. Όταν το Υπουργείο αναζητεί να συνδέσει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση με την παραγωγή, κάτι που λογικά το κάνει η ανώτατη εκπαίδευση, όταν δεν καταλαβαίνει ότι η μέση εκπαίδευση πρέπει να συνδεθεί με την αγωγή και τη διαμόρφωση της προσωπικότητας του μαθητή, όταν αχρηστεύει την σύγχρονη εγκύκλιο παιδεία, τότε η Παιδεία στον τόπο μας είναι τελειωμένη και τότε συνειδητοποιεί κανείς και την διαρκώς ογκουμένη αντίδραση των μαθητών, αλλά και την επικαιρότητα της Γραφικής ρήσης: «ει το φως το εν σοι σκότος, το σκότος πόσον»;[1]

Εκκλησιαστικές ευθύνες

Έχουμε φθάσει σαν χώρα σε σημείο οριακό. Πολλοί αυτή την ώρα, σήμερα θα έλεγα, προσβλέπουν στην Εκκλησία αναμένοντες και το λόγο της και τις πράξεις της.

Ετούτη την κρίσιμη ώρα είναι σημαντικό εμείς οι Ποιμένες της Εκκλησίας να έχουμε το θάρρος να αναμετρηθούμε με τις ευθύνες μας και να αναζητήσουμε με τόλμη το μερίδιο της ενδεχομένης δικής μας υπαιτιότητας στην παρούσα κρίση. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι η πάλη σήμερα δεν είναι «προς σάρκα και αίμα, αλλά προς τις αρχές, τις εξουσίες, τους κοσμοκράτορας του σκόπτους του αιώνος τούτου»[1].

Η Εκκλησία έχει το αντίδοτο της κατανάλωσης σαν τρόπο ζωής και αυτό είναι η άσκηση. Και εάν η κατανάλωση είναι το τέλος, γιατί η ζωή δεν έχει νόημα, η άσκηση είναι δρόμος, γιατί οδηγεί σε ζωή με νόημα. Η άσκηση δεν είναι στέρηση της απόλαυσης, αλλά εμπλουτισμός της ζωής με νόημα. Είναι η προπόνηση του αθλητή που οδηγεί στον αγώνα και στο μετάλλιο και αυτό το μετάλλιο είναι η ζωή που νικά το θάνατο, η ζωή που πλουτίζεται με την αγάπη. Η άσκηση είναι τότε οδός ελευθερίας, ενάντια στη δουλεία του περιττού.

Αυτή την άσκηση σαν οδό ελευθερίας και νοηματοδότησης της ζωής, δεν την κηρύξαμε όσο και όπως έπρεπε, αλλά προ παντός δεν την βιώσαμε. Κατηγορηθήκαμε, όχι πάντα άδικα, για εκκοσμίκευση, η οποία συνιστά νοθεία της αυθεντικότητας. Οι του Ιερού Κλήρου όλων των βαθμίδων δεν ζήσαμε τον ασκητικό τρόπο ζωής, καθώς διδάσκει το Ευαγγέλιο, δεν δώσαμε πάντα το καλό παράδειγμα, όχι ευσεβιστικά και υποκριτικά, αλλά σαν ελεύθερη και συνειδητή επιλογή ενός τρόπου ζωής. Δεν θελήσαμε να είμαστε «οι άλλοι», οι μη συσχηματιζόμενοι με τον παρόντα κόσμο. Προκαλέσαμε με την οικονομική μας άνεση, με την προσχώρησή μας στην εκκοσμίκευση, με την απουσία της λιτότητας στις εκδηλώσεις μας και ενίοτε και στην αμφίεση μας. Με την επιδίωξη της άνεσης ακόμη και στην

μοναστική μας ζωή, με την δυσκολία που δημιουργήσαμε στους απλούς ανθρώπους να μας προσεγγίσουν, κάποτε και με την ποιότητα της φιλανθρωπίας μας. Μιλήσαμε πολλές φορές για τα κανονικά μας δικαιώματα, σπάνια όμως για τις κανονικές μας ευθύνες. Συνερχόμεθα σε Συνόδους, αλλά θεωρούμε ότι οι Συνοδικές αποφάσεις σταματούν στα όρια των Μητροπόλεών μας. Αλλά τότε γιατί συνερχόμεθα;

Αφήσαμε μια χαλαρότητα να μουδιάσει την πνευματική μας ζωή και θεωρήσαμε την ασκητικότητα σαν άκρο και όχι σαν το αυθεντικό εκκλησιαστικό ήθος. Ανεχθήκαμε συμπεριφορές Μονών, μοναχών και κληρικών, που ολίγον απέχουν από το να είναι αντιεκκλησιαστικές, γιατί όχι και αντίχριστες. Γίναμε κάποιες φορές πομπώδεις, αλλά πολύ λίγο ουσιαστικοί και αυθεντικοί. Ο κηρυκτικός μας λόγος έχασε το πνευματικό του νεύρο. Εγκατέλειψε εν πολλοίς την Θεολογία και την Κατήχηση, έχασε την επαφή με την πραγματικότητα και τον διάλογο με τις πνευματικές αναζητήσεις του σύγχρονου ανθρώπου

Συντελέσαμε στη σύγχυση του λαού μας, στον αποπροσανατολισμό του, αδιαφορώντας για τα ουσιώδη. Κινηθήκαμε στη βάση της κοσμικότητας και λειτουργήσαμε σαν μονάδες διοικητικές, οικονομικές, εξουσιαστικές και όχι σαν μέλη του Σώματος του Χριστού. Λησμονήσαμε την πρωτοχριστιανική Εκκλησία, την Εκκλησία των Πράξεων των Αποστόλων, όπου είχαν όλοι τα πάντα κοινά, όπου μετείχαν ο ένας στο πρόβλημα του άλλου. Κάναμε και κάνουμε Συνέδρια, αλλά γιατί; Πότε προβληματιστήκαμε για την πορεία των αποφάσεων τους, για το πέρασμα τους στην καθημερινότητα της Εκκλησίας μας; Προβάλλουμε τον κοινοβιακό τρόπο ζωής σαν παράδειγμα, αλλά δεν τον ζούμε. Λησμονήσαμε ότι η Θεία Λειτουργία συνεχίζεται και μετά τη Θεία Λειτουργία. Είναι άγνωστο ότι υπάρχουν Μητροπόλεις που οικονομικά πολύ δυσκολεύονται; Πόσο θυμόμαστε τον τρόπο με τον οποίο ενήργησε σε ανάλογες περιπτώσεις ο Απόστολος Παύλος;

Το πλέον οδυνηρό εξ όλων είναι, ότι γίναμε στη συνείδηση του λαού, και όχι πάντοτε άδικα, μέρος του πολιτικού συστήματος που καταρρέει και κινδυνεύουμε να μας συμπαρασύρει. Ο ευσεβης λαός μας κατηγορεί γι'αυτό και μας καταλογίζει ευθύνη, μας θεωρεί συνενόχους για την κατάσταση στην οποία ευρίσκεται η χώρα. Η ευθύνη μας δεν είναι ότι δεν αναχαιτίσαμε εμείς την κρίση, αλλά ότι δεν αντιδράσαμε, δεν αντισταθήκαμε, δεν ομολογήσαμε.

Δεν σταθήκαμε δυστυχώς κριτικά, δηλαδή πνευματικά και όχι αντιπολιτευτικά απέναντι στην εξουσία. Προσπαθήσαμε να την πείσουμε ότι είμαστε δικοί της, στηριχθήκαμε στα δεκανίκια της και τώρα εισπράττουμε οργή. Οι αντιτιθέμενοι στην Εκκλησία ευρίσκουν ευκαιρία να επιτεθούν με δριμύτητα εναντίον της, να απαιτούν τον χωρισμό Εκκλησίας και Πολιτείας, να προσπαθούν να εμφανίσουν την Εκκλησία ως εμπλεκομένη με την πολιτική εξουσία και καταφέρνουν να πείθουν πολλούς. Ασφαλώς και δεν έχουν δίκαιο, αλλά και

εμείς δεν προσέξαμε πάντα και όσο χρειαζόταν. Διεκδικούμε ως εξουσία, προσπαθούμε να πείσουμε την εξουσία ότι μας χρειάζεται και δίνουμε όπλα στα χέρια τους. Επιτρέψαμε τα πραγματικά η κατασκευασμένα σκάνδαλα να γίνουν εργαλείο στα χέρια των εμπόρων της κατεδάφισης και δεν αντιδράσαμε άμεσα και δραστικά προς όλες τις κατευθύνσεις. Δείξαμε περίεργη ανοχή σε ηθικά σκάνδαλα. Δείξαμε ανοχή σε σημείο που άγγιξε την ενοχή.

Ταλαιπωρήθηκε πολύ και επί πολύ χρόνο η Εκκλησία μας με θλιβερές υποθέσεις. Έχουμε τεράστια ευθύνη για τον πολυκαιρισμό τέτοιων θλιβερών και δυσωνύμων καταστάσεων. Κάναμε άτολμες κινήσεις, πήραμε περίεργες αποφάσεις, οχυρωθήκαμε πίσω από δικονομικούς όρους, δημιουργήσαμε περίεργα δικαστικά τετελεσμένα και εκτεθήκαμε, αρνηθήκαμε ένα γενναίο ξεκαθάρισμα, αφήσαμε επί μήνες οχετούς βρωμιάς δια της τηλοψίας να μολύνουν τις ακοές και τις συνειδήσεις του πληρώματος, προκαλέσαμε με αποφάσεις που γέμισαν οργή τον πιστό λαό μας και χλεύη τους εναντίους, για να φθάσουμε στα γνωστά αδιέξοδα. Δεν είχαμε καθαρό λόγο. Προκρίναμε, με αποφάσεις των οργάνων μας, το «φιλάδελφον» εις βάρος του φιλόθεου και του φιλάνθρωπου. Είναι σκληρά τα λόγια, αλλά αυτά μας καταμαρτυρούν οι δικοί μας άνθρωποι. Αφήσαμε απροστάτευτη την Εκκλησία του Χριστού να κατηγορείται από τους εναντίους.

Δεν προσέξαμε τις χειροτονίες των κληρικών μας. Κυκλοφορούν δυστυχώς θαρρετά και προκλητικά, όχι μόνο στους δρόμους αλλά και στον κυβερνοχώρο, κληρικοί που αδιάντροπα προσβάλλουν το τίμιο ράσο και τύπτουν την συνείδηση του λαού. Δείχνουμε ανοχή σε ποικίλες εκτροπές κληρικών μας και με τον τρόπο αυτό αποθαρρύνουμε σοβαρούς ανθρώπους

που θέλουν να διακονήσουν την Εκκλησία.

Διδάσκουμε ότι η Εκκλησία είναι κλήρος και λαός. Το λαϊκό στοιχείο όμως δεν συμμετέχει πολύ ενεργά, δεν του αναθέσαμε ευθύνες και διακονίες οι οποίες του ανήκουν.

Δεν σταθήκαμε όσο έπρεπε κοντά στη νεολαία μας. Οι περισσότεροι από τους ενοριακούς μας ναούς δεν είναι φιλόξενοι χώροι για τα παιδιά και τους νέους μας. Δημιουργούμε χώρους για να προσφέρουμε καφέ στα μνημόσυνα, αλλά όχι χώρους για τα παιδιά μας. Μας ενοχλεί η παρουσία τους. Φοβόμαστε μήπως μας λερώσουν τον χώρο και δεν σκεπτόμαστε την ταλαιπωρία των ψυχών τους. Οι Κατηχητές μας πολλές φορές περνούν δύσκολα με τα στελέχη των ναών μας. Δεν είναι άραγε ενδεικτικό ότι στην Σύνοδο των Εφήβων συμμετείχαν παιδιά μόνο από 20 Μητροπόλεις της Εκκλησίας μας, τη στιγμή κατά

την οποία η απόφαση για την συγκρότησή της ήταν απόφαση της Ιεράς Συνόδου; Από την άλλη πλευρά συμμετείχαν νέοι που πληροφορήθηκαν για την προσπάθεια αυτή της Εκκλησίας από το διαδίκτυο και δήλωσαν συμμετοχή και μας εξέπληξαν με τον ανεπιτήδευτο λόγο τους και τις ευχαριστίες τους, γιατί τους δώσαμε βήμα για να μιλήσουν. Δίνουμε την εντύπωση ότι έχουμε κουραστεί με τους νέους μας η ότι είμεθα κλεισμένοι στην αυτάρκεια μας. Τα λόγια με τα οποία προσφώνησε τον Μακαριώτατο και τα μέλη της Ιεράς Συνόδου ο εκπρόσωπος της Συνόδου των Εφήβων είναι πολύ σημαντικά. Είπε το νέο αυτό παιδί για την πρωτοβουλία αυτή της Εκκλησίας:

*«Το κάλεσμα αυτό φέρνει ένα μήνυμα αισιοδοξίας σε εμάς τους νέους, ότι η Εκκλησία είναι κοντά μας και μας το αποδεικνύει έμπρακτα, δίνοντάς μας φωνή μέσα από τέτοια προγράμματα. Μπορεί να νομίζετε ότι οι νέοι δεν ενδιαφέρονται πια για θέματα της Εκκλησίας, όμως αυτό είναι μια μεγάλη παρεξήγηση. Η Νεολαία είναι εδώ και μπορεί να δώσει βροντερό παρόν, αρκεί να δοθούν και άλλες τέτοιες ευκαιρίες να το αποδείξει».**[1]*

Την πρωτοβουλία αυτή της Εκκλησίας την χαρακτήρισε μήνυμα αισιοδοξίας προς τους νέους, ένα νέο παιδί που δεν ήλθε απεσταλμένος από καμμία Μητρόπολη, αλλά που πληροφορήθηκε από το διαδίκτυο γι'αυτήν. Αυτή την αισιοδοξία τους θα την τονώσουμε η θα την αποθαρρύνουμε;

Ασφαλώς είναι πολλοί και οι Ιεράρχες και οι λοιποί κληρικοί που εργάζονται θυσιαστικά για το λαό του Θεού. Επιτρέψαμε όμως, ένα τόσο θαυμαστό έργο, να καλυφθεί από των θόρυβο μερικών θλιβερών καταστάσεων

Η Εκκλησία ως κρίση του κόσμου και η κρίση της Εκκλησίας

«Νυν κρίσις εστί του κόσμου»[1] και η κρίση συνίσταται εις το ότι το φως ήλθε στον κόσμο, αλλά οι άνθρωποι αγάπησαν πιο πολύ το σκοτάδι από το φως, γιατί ήταν πονηρά τα έργα τους. Αυτή η κρίση για την οποία ομιλεί ο Χριστός είναι η πραγματική και ουσιαστική κρίση του κόσμου. Το σημείο εις το οποίο σήμερα ευρισκόμεθα δηλώνει ότι όλη η πορεία του τόπου μας ήταν μια πορεία στο σκοτάδι που μας έφερε στο χείλος ενός γκρεμού και τούτο γιατί αρνηθήκαμε Εκείνον που είναι το φως το αληθινό που φωτίζει κάθε άνθρωπο που έρχεται στον κόσμο.

Μετά την ολοκλήρωση του σωτηριώδους έργου του Κυρίου μας η κρίσις αυτού ήρθη. Ο Κύριος υπήρξε απόλυτα σαφής. Αυτός που πιστεύει σε μένα, δεν κρίνεται, γιατί πίστεψε, ενώ αυτός που δεν πιστεύει σε μένα ήδη έχει κριθεί, γιατί δεν εμπιστεύθηκε το πρόσωπο του Ενανθρωπήσαντος Θεού. Η κρίση πλέον ανήκει στον άνθρωπο και στην στάση την οποία θα πάρει απέναντι στο πρόσωπο του Χριστού. Ο Χριστός λοιπόν είναι η κρίση του κόσμου και της ιστορίας γενικώτερα, αλλά και των επί μέρους καταστάσεων της ζωής και της κοινωνίας μας.

Η Εκκλησία ως Σώμα Χριστού είναι η κρίση του κόσμου. Μη ούσα εκ του κόσμου, αλλά πορευομένη εν τω κόσμω, κρίνει τον κόσμο και την ιστορία. Κρίνει με την ύπαρξή της και την πορεία της. Η Εκκλησία είναι η χώρα των ζώντων, εις την οποία θάνατος ουκέτι κυριεύει. Είναι η άλλη φωνή, η άλλη πραγματικότητα που ζει στον κόσμο, για να προσλαμβάνει και να σώζει τον κόσμο.

Σήμερα όμως πολλοί μιλούν για την κρίση και αυτής της Εκκλησίας. Διέρχεται κρίση η Εκκλησία; Η Εκκλησία που κρίνει τον κόσμο, τώρα κρίνεται από τον κόσμο; Είναι προφανές ότι η Εκκλησία δεν διέρχεται κρίση, αλλά είναι και παραμένει η κρίση του κόσμου και της ιστορίας. Ο Ιησούς Χριστός, η Κεφαλή του Σώματος της Εκκλησίας, είναι «χθες και σήμερον ο αυτός και εις τους αιώνας»[1]. Είναι και παραμένει «η οδός και η αλήθεια και η ζωή»[1], το αληθινό φως του κόσμου.

Κρίση διερχόμεθα όμως εμείς, οι άνθρωποι της Εκκλησίας, οι ποιμένες και οι ποιμαινόμενοι, στο μέτρο και το βαθμό που βιώνουμε η όχι την πραγματικότητα της Εκκλησίας. Στο μέτρο που ζούμε σ'αυτό τον κόσμο ως πάροικοι και παρεπίδημοι η ως συσχηματιζόμενοι με αυτόν. Στο μέτρο που, αντί να γινόμαστε ως Εκκλησία η κρίση του κόσμου, κρινόμαστε από τον κόσμο ως ανεπαρκείς.

Είναι σημαντικό να διερωτηθούμε, εάν όντως το πολίτευμά μας ως μελών της Εκκλησίας είναι στον ουρανό η γίναμε στελέχη εγκοσμίων πολιτευμάτων, οπότε έχουμε υποχωρήσει στην εκκοσμίκευση, έχουμε ταυτιστεί με τα πολιτικά κατεστημένα. Ο κόσμος μιλάει για διακριτούς ρόλους Εκκλησίας και Πολιτείας, εμείς όμως οφείλουμε να συνειδητοποιούμε ότι η Εκκλησία είναι μια ριζική διάκριση νοοτροπίας και στάσης ζωής. Είμαστε το άλας και δεν πρέπει να γίνουμε το άλας το οποίον εμωράνθη, διότι τότε θα σβήσουμε την ελπίδα από τις καρδιές των ανθρώπων. Αυτός που θέλει να τηρήσει το Ευαγγέλιο του Χριστού, πρέπει να ζει ασκητικά και όχι ευδαιμονιστικά, πρέπει να ζει εσχατολογικά και όχι εγκοσμιοκρατικά. Πολλές φορές, πολλοί αδελφοί, Επίσκοποι και ιερείς, προσκαλούνται εις τα τηλεοπτικά παράθυρα. Αλήθεια έχουμε προβληματισθεί, εάν μιλούμε πάντοτε ως εκπρόσωποι της Εκκλησίας η ως στελέχη αυτού του κόσμου, όσον αφορά και το

περιεχόμενο, αλλά και τον τρόπο έκφρασης των απόψεών μας;

Προσπαθούμε πολλές φορές να αποδείξουμε πόσο χρήσιμοι είμαστε η πόσα πολλά προσφέρουμε και είναι αλήθεια ότι η Εκκλησία πολλά προσφέρει και πολύ πόνο και μεγάλη δυστυχία ανακουφίζει και ότι αν δεν υπήρχε αυτό το έργο Της θα είχαν σημειωθεί προ πολλού κοινωνικές εκρήξεις. Χωρίς όμως να το καταλαβαίνουμε, υποτάσσουμε το είναι της Εκκλησίας σε μια κοινωνική υπηρεσία της Πολιτείας. Μιας Πολιτείας η οποία μας επαινεί, γιατί καλύπτουμε τα κενά της, η οποία μας θέλει κοντά της, αλλά για να μας ελέγχει και η οποία με τις συμπεριφορές και τις αποφάσεις της, ακυρώνει την ευαγγελική αλήθεια. Ο Λαός μας ζητά μια Εκκλησία με ηρωϊσμό, με νεύρο, με λόγο προφητικό, με σύγχρονο νεανικό λόγο, όχι εκκοσμικευμένη, αλλά αγιαζομένη και αγιάζουσα, μια Εκκλησία ελευθέρα και ποιμαίνουσα μετά δυνάμεως. Μια Εκκλησία που δεν θα φοβάται να αμυνθεί στο πονηρό σύστημα αυτού του κόσμου, έστω κι'άν η αντίσταση σημαίνει διωγμό η και μαρτύριο. Η Εκκλησία από τη φύση Της είναι η αληθινή κρίση του κόσμου και δεν θα πρέπει να γίνει μέρος της κρίσης του κόσμου.

Εν Συμπεράσματι

Η Εκκλησία πιστεύω ότι είναι η μόνη που μπορεί να ερμηνεύσει τα γεγονότα και τη ζωή. Πιστεύω ότι πολύ πιο σημαντικό από την καταγραφή η την περιγραφή των γεγονότων είναι η ερμηνεία τους. Είναι αναμφίβολο ότι σήμερα ο κόσμος πάσχει και πάσχει ποικιλοτρόπως και όχι μόνο οικονομικά. Είναι σημαντικό όμως να κατανοήσει γιατί πάσχει. Καμμία ασφαλώς οικογένεια δεν θα ήθελε τα παιδιά της να «μπλέξουν» με τα ναρκωτικά. Ο τρόπος όμως που πολλές οικογένειες μεγαλώνουν τα παιδιά τους τα οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε αυτά.

Είναι σημαντικό να μελετήσουμε με προσοχή αλλά και με ευθύνη τι ακριβώς συμβαίνει. Να ξεκινήσουμε από τους εαυτούς μας. Να δούμε πρώτα που πάσχουμε, διαφορετικά θα ανακυκλωνόμαστε, χωρίς αποτέλεσμα.

Να δούμε με προσοχή τι πρέπει να διορθώσουμε. Ξεκινώντας από εμάς, προχωρώντας στους κληρικούς μας και φθάνοντας στα λαϊκά μέλη της Εκκλησίας, να δούμε το εκκλησιαστικό μας ήθος, να δούμε την ενοριακή μας ζωή, να διακρίνουμε το πομπώδες και γι'αυτό ψεύτικο, από την αληθινή λειτουργική μας παράδοση. Να λειτουργήσουμε στις επί μέρους ποιμαντικές μονάδες, αλλά και στο σύνολο μας ως Εκκλησία, πιο εκκλησιαστικά, πιο κοινοβιακά, πιο ασκητικά, να ασχοληθούμε σοβαρά με την κατάρτιση των κληρικών μας.

«Η Εκκλησία κηρύττοντας, αλλά και βιώνοντας την αγάπη έχει την ικανότητα να συμφιλιώνει και να ενοποιεί τους πάντας και να μετατρέπει τη διασπασμένη και κατακερματισμένη ανθρωπότητα σε κοινωνία αγάπης και ευχαριστιακή ενότητα αδελφών. Αποτελεί όμως προϋπόθεση εκ των ων ουκ άνευ για τη διασφάλιση της ενότητας και της ειρήνης στην Εκκλησία, η εν ταπεινώσει ουσιαστική παραίτηση από την προβολή του εγώ και των ατομικών επιδιώξεων.

Με αυτή την προϋπόθεση η Εκκλησία γίνεται τρόπος συνύπαρξης και συγχώρησης για τα μέλη της, αλλά και αιτία σοβαρού προβληματισμού για τους εκτός. Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε ότι αν η αγάπη των χριστιανών του σήμερα δεν μπορεί να νικήσει την πονηρία του κόσμου και του διαβόλου, δεν είναι αληθινή αγάπη και αν η Εκκλησία δεν μπορεί να μετατρέψει τα ολισθήματα και τις πτώσεις του σύγχρονου ανθρώπου σε αφετηρίες λυτρώσεως και ανακαινίσεως έχει αποτύχει στο ποιμαντικό και διακονικό της έργο», παρατηρεί σύγχρονος πανεπιστημιακός καθηγητής.[1]

Ο Ντοστογιέφσκι λέγει ότι υπάρχουν μόνο τρεις δυνάμεις στη γη που μπορεί κανείς μ'αυτές να κατανικήσει και να αιχμαλωτίσει για πάντα τη συνείδηση των ανθρώπων, για τη δική τους την ευτυχία: Το θαύμα, το μυστήριο και η εξουσία. Και ο Μέγας Ιεροεξεταστής λέγει στο Χριστό: Απόρριψες και την μία και την άλλη και την τρίτη. ...Διψούσες αγάπη και ελευθερία και όχι την δουλοπρεπή γοητεία ενός σκλάβου μπροστά σε μια δύναμη που τον υποδουλώνει μια για πάντα».

Είναι η περιπέτεια της ανθρώπινης ελευθερίας που ευρίσκεται στη βάση της κάθε κρίσης. Και η ελευθερία είναι μόνιμα ζευγμένη με την ευθύνη. Σεβ. Αδελφός ερμηνεύοντας αυτούς τους τρεις πειρασμούς του Χριστού στην σύγχρονη εποχή τονίζει: «Ο σύγχρονος άνθρωπος θέλει να μετατρέψει τους λίθους, τα αντικείμενα, το φυσικό περιβάλλον καθώς επίσης και όλα τα δομικά στοιχεία της ζωής του, ακόμη και τα κύτταρα και τα γονίδια, σε χρυσό, σε τροφή, σε αγαθά για την σωματική του απόλαυση.

Το ενδιαφέρον του είναι να ζει ευδαιμονιστικά και να παρατείνει όσο μπορεί περισσότερο την βιολογική του ζωή. Επίσης ο σύγχρονος άνθρωπος ενδιαφέρεται κυρίως για όσα φαίνονται και προκαλούν την προσοχή του, ενδιαφέρεται για το φαίνεσθαι, επιθυμεί την κοινωνική προβολή και την ανάδειξή του στην κοινωνία με οποιοδήποτε τρόπο. Ακόμη ο σύγχρονος άνθρωπος επιδιώκει την κατάκτηση της ποικιλόμορφης εξουσίας με οποιοδήποτε τρόπο, για να κυβερνά τον κόσμο και τις κοινωνικές ομάδες. Όλα αυτά διαπνέονται από την φιληδονία,την φιλοδοξία και την φιλοκτημοσύνη. Δεν βλέπει ο

άνθρωπος την εσωτερική διάσταση των πραγμάτων, δεν τον απασχολούν τα υπαρξιακά προβλήματα, το νόημα της ζωής»

Είναι επίσης σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε τι γίνεται γύρω μας. Ζούμε σε ένα κράτος που αποδυναμώνεται η πολιτισμική του ταυτότητα. Ακούμε θεωρίες και κινήματα περί ενότητος, όπως ο οικουμενισμός, ο συγκρητισμός και η σχετικοποίηση των πάντων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, η γλώσσα, η ιστορία, η Ορθόδοξη πίστη, αυτή η βασική συνεκτική δύναμη της κοινωνίας, πλήττονται συστηματικά και συνειδητά από οργανωμένες ορατές και αόρατες δυνάμεις. Η Παιδεία στον τόπο μας όχι μόνο έχει τελειώσει, αλλά γίνεται και επικίνδυνη για τους τροφίμους της. Τα παιδιά μας στο διαδίκτυο γράφουν με λατινικούς χαρακτήρες, γιατί δεν γνωρίζουν την γλώσσα μας.

Η Εθνική μας συνείδηση πλήττεται, αλλά και υπονομεύεται. Η Εκκλησία μας πολεμείται ανοικτά πολλές φορές, αλλά και δόλια τις περισσότερες, ενώ φθείρεται μέσα από την σχέση της με την εξουσία. Είναι πολύ σημαντικό να μην φοβηθούμε, αλλά να ετοιμαστούμε για το καινούριο που έρχεται και που ήδη είναι παρόν. Ο Θεός δεν μας έδωσε «πνεύμα δειλίας, αλλά δυνάμεως και αγάπης και σωφρονισμού».[1] Ευθύνη της Εκκλησίας είναι να καταθέτει την εμπειρία της και την αλήθειά της.

Πανεπιστημιακός Καθηγητής[1] λέγει σε ένα κείμενο του ότι η λέξη κρίση στα κινέζικα αποτελείται από δύο χαρακτήρες. Ο πρώτος σημαίνει κίνδυνος, ενώ ο δεύτερος δυνατότητα, ευκαιρία.

Ο κίνδυνος είναι μπροστά μας, τον ζούμε. Ας τον κάνουμε ευκαιρία για έξοδο, για άλλη ποιότητα ζωής. Σε αυτή την πορεία η παρουσία της Εκκλησίας είναι κρίσιμη. Είναι η μόνη δυνατότητα και ο μόνος δρόμος για την έξοδο.

+ Ο Σισανίου και Σιατίστης Παύλος

http://www.romfea.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=6019%3A--l-----r&catid=13